

حق بهره‌مندی از وکیل در رسیدگی‌های اداری

علی محمد فلاح‌زاده *

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۷ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۰۵

DOI: 10.22096/hr.2022.539375.1376

چکیده

وکالت در رسیدگی‌های قضایی در زمره یکی از حقوق اساسی رویه‌ای یا شکلی است که خادم حق‌های ماهوی می‌باشد. سوال قابل طرح این است که وکالت در رسیدگی‌های اداری چه مفهوم و مختصاتی دارد؟ این مقاله با استفاده از روش تطبیقی و تحلیلی در پی پاسخ به این پرسش است. دستاورد این نوشتار نشان می‌دهد که در نظام حقوقی انگلستان و استرالیا بهره‌مندی از وکیل در رسیدگی‌های اداری حق مطلق نیست. در صورتی که قوانین مصوب پارلمان وکالت را در رسیدگی‌های اداری شناسایی نکرده باشند، در اختیار دیوان‌های اداری است، با وجود این، رویه قضایی دادگاه‌ها در مواردی که انصاف رویه‌ای وجود این حق را ایجاب می‌نماید، با حساسیت برخورد نموده‌اند. رویه دادگاه اروپایی حقوق بشر نشان می‌دهد که مفهوم دادرسی منصفانه و حق بهره‌مندی از وکیل به رسیدگی‌های اداری نیز تسری یافته است. در نظام حقوق ایران وکالت یکی از حقوق اساسی رویه‌ای است که در قانون

* استادیار گروه حقوق عمومی و بین‌الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

Email: amfallahzadeh2002@gmail.com

حق بهره‌مندی از وکیل در رسیدگی‌های اداری / فلاح‌زاده ۲۱

اساسی شناسایی شده و با توجه به رویکرد شورای نگهبان این حق قابل تعمیم به دادگاه های اداری نیز می‌باشد. رویه قضایی دیوان عدالت اداری نیز همین رویکرد را تایید نموده است.

واژگان کلیدی: وکالت؛ رسیدگی اداری؛ دادگاه اروپایی حقوق بشر؛ دیوان عدالت اداری.